

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

subuenire volo. Sed ista ad illā refertur. Nam et si hoc ita placeat, vt in eo cum aliqua delectatione voluntas acquiescat, nōdum est tamen illud quod tenditur. sed hoc ad illud refertur, vt illud deputetur tanquam patria ciuis, istud vero tanquā reffectio vel mansio viatoris. Et sunt istæ voluntates affectus siue motus mentis, quibus quasi gressib. vel passibus tēditur ad patriam. Sicut ergo altera est voluntas videndi fenestras, vt supra docente Aug. didicimus, altera quæ ex ista peccatur, voluntas, sc. per fenestras videndi transientes: ita nonnullis alia videtur esse voluntas elemosynas dādi pauperi, alia voluntas habendi vitam. Alii autē putant, quod vna sit volūtas, & hic & ibi, sed propter subiectorum multipliciter diuersitas memoratur voluntatum. Ceterū quodlibet horū verum sit, illud nulli in ambigū venit, quin voluntas ex suo fine pensetur, vtrum recta sit, an praua, peccatum an gratia: & quin nomine intentionis aliquando finis, aliquando voluntas intelligitur.

Aug. c. 16.
libr. 11. de
Trin.

CVM VOLUNTAS SIT DE HIS QVÆ

*homo naturaliter habet, quare peccatum fore dicatur,
cum nullum aliud naturale peccatum sit.*

DISTINCT. XXXIX. A

Hic autem oritur questio satis necessaria, ex superioribus causam trahens. Dictum est enim supra, voluntatem inesse naturaliter homini, sicut in intellectus & memoria. Quæ autem homini naturalia sunt, quantumcunque vitientur, bona tamen esse non desinunt, quia non valet vitium bonitatem in qua Deus eam fecit, penitus consumi: vt v. g. Intellectus vel ratio, & ingenium, ac memoria, et si vitiis ac peccatis obnubilentur & corrumpantur, bona tamen sunt, nec peccata nominantur: sicut Aug. de ratione quæ est imago Dei, in qua facti sumus, euidenter ostendit in 15. lib. de

Quare voluntas magis deprauatur in suo actu quam aliqua alia potentia.

Cap. 8. ad finem.

Trin. Hæc est, inquit, imago, in qua homines sunt

Hh 5 crea-

*Responsio
secundum
quoddam.*

creati, qua cæteris animalibus præfunt: quæ creatura in rebus creatis excellentissima, cum à Deo iustificatur, à deformi forma in formosam mutatur formam, Erat enim etiam inter vitia natura bona. Hæc autem imago, ratio est vel intellectus. Cum ergo voluntas de naturalibus, sit quare ipsa non semper bonum est, etsi aliquando vitiis subiaceat? Ad hoc facile respōdent, qui dicunt omnia quæ sunt in quantum sunt, bona esse: quia & ipsam voluntatem in quantum est, vel in quantum voluntas est, vt supra posuimus, bonum esse asserūt: sed in quantum inordinata est, mala est & peccatum. Vbi potest ab eis rationabiliter quæri, Si voluntas in quantum inordinata est, peccatum est: quare ergo intellectus, ratio, & ingeniū & huiusmodi, cum inordinata sunt, peccata non sunt? Inordinata vero sunt sicut voluntas, cum ad rectum finem non tendunt, eorumq; actus præuaricationes existunt. Ad quod illi dicūt voluntatis nomine aliquando vim, scil. naturalem potentiam volendi, aliquando actum ipsius vis significari. Vis autem ipsa naturaliter animæ insita, nunquam peccatum est, sicut nec vis memorandi vel intelligendi: sed actus huius vis, qui & voluntas dicitur, tunc peccatum est, quando inordinatus est.

Quare actus voluntatis sit peccatum, si actus aliarum potentiarum non sunt peccata. B

Sed adhuc queritur. Quare huius naturalis potētiae actus peccatum sit, si aliarū potentiarum actus peccata non sunt, scil. potētiae memorandi, cuius actus est memorare: & potētiae intelligendi cuius actus est intelligere. Ad quod & ipsi dicunt, quia alterius generis est actus ille volūtatis, quam actus memoriæ vel intellectus. Hic enim actus est ad aliquid adipiscēdum vel non admittendū: qui non potest esse de malis, quia sit malus. Velle. n. mala malū est, sed intelligere vel memorare mala malum

malum non est. Quamuis eorum quidam etiam hos actus malos esse interdum non improbè afferant. Memorat enim interdum quis malum ut faciat, & quærit intelligere verum, ut sciat impugnare. Ecce qualiter soluitur præmissa quæstio ab his qui tradunt omnia esse bona in quantum sunt. Qui vero dicunt voluntates malas peccata esse, & nullo modo bona, breuius respondent, dicentes actum voluntatis non esse de naturalibus: sed vim ipsam & potentiam volendi, quæ semper bonum est, & in omnibus est, etiam in paruulis, in quibus nondum est eius actus.

Quomodo intelligendum sit illud, Et homo etiam qui seruus est peccati, naturaliter vult bonum. C

Præterea quæri solet. Quomodo intelligendum sit quod ait Ambr. exponens illud verbum Apostoli, Non enim quod volo, illud ago, sed quod nolo, illud facio. Dicit enim, quod homo subiectus peccato facit quod non vult, quia naturaliter vult bonum. Sed voluntas hæc semper caret effectu, nisi gratia Dei adiuuet & liberet. Si homo subiectus peccato est, vult quidem malum & operatur, quia seruus est peccati, & eius voluntatem (sicut supra dixit Aug.) libenter facit, quomodo ergo naturaliter vult bonum? An est eadem voluntas, id est, idem motus, quo libenter peccato seruit, & quo naturaliter vult bonum? Si non est eadē voluntas, quæ ergo istarum est, quæ cum homo iustificatur, à seruitute peccati liberatur? Ut. n. differuimus superius, gratia Dei voluntatem hominis liberat & adiuuat, quæ voluntatem hominis præparat adiuuandā, & adiuuat præparatam. Sed quæ est illa voluntas? an illa quæ naturaliter vult bonum? an illa quæ libenter seruit peccato, si tamen duæ sunt voluntates? Proposita est quæstio profunda, quæ varia à diuersis expositione determinatur. Alii enim duos esse motus: vnum quo vult bonum

natu-

*Ambr. in
Comment.
ad illud.
Non enim
quod volo,
illud ago: sed
quod odi,
illud facio.
Rom. 7. d.
Tom. 5.*

*In princip.
cap. 25. in
Tom. 3.*

*Hier. ad pri-
mum caput
Ezech. ad
locum.*

*Et scintilla
quasi aspe-
ctus aëris
rudentis.
In tom. 5.*

*Responsio
secundum
alios.*

naturaliter. Quare naturaliter, & quare naturaliter dicitur? Quia talis fuit motus naturæ humanæ in prima conditione, in qua creati sine vitio sumus, quæ propriè natura dicitur. Fuit enim homo creatus in voluntate rectus. Unde in lib. de fide ad Petrum scriptum est. Firmissime tene primos homines bonos, & rectos esse creatos cum libero arbitrio, quo possent si vellent propria voluntate peccare: eosque non necessitate, sed propria voluntate peccasse. Recte ergo dicitur homo naturaliter velle bonum, quia in recta & bona voluntate conditus est. Superior enim scintilla rationis, quæ etiam (vt ait Hier.) in Chain nõ potuit extinguere, bonum semper vult, & malum semper odit. Alium autem dicunt motum esse quo mens relicta superiorum lege subiicit se peccatis, eisque oblectatur. Iste motus, vt aiunt, antequam adfit alicui, gratia dominatur & regnat in homine, alterumque deprimit motum: vterque tamen ex libero arbitrio est. Veniente autem gratia ille malus motus eliditur, & alter naturaliter bonus liberatur, & adiuuatur vt efficaciter bonum velit. Antè gratiã verò licet naturaliter homo velit bonum, non tamen absolute concedi oportet bonam habere voluntatem, sed potius malam. Alii autem dicunt vnã esse voluntatem, id est, vnũ motum, quo naturaliter vult homo bonum, & ex vitio vult homo malum, eoque delectatur: & in quantum vult bonum, naturaliter bonus est, in quantum malum vult, malus est.

AN EX FINE OMNES ACTVS PEN-
sari debeant, vt simpliciter boni vel mali dicantur.

DISTINCT. XL.

POST hæc de actibus adiciendum videtur: Verum & ipsi ex fine, sicut voluntas, pensari debeant boni vel mali. Licet enim secundum quosdam, omnes boni sint in quantum naturaliter sunt:

non